

До Докторантско училище
Съгласно Заповед № Р-109-172 / 1.03.2023
на Ректора на МУ - Варна

РЕЦЕНЗИЯ

на дисертационния труд

“Малкотазови и чревни абсцеси”

на д-р Христо Юри Ников,

Докторант към Катедра по хирургически болести, МУ - Варна

за присъждане на ОНС *“доктор”*

по научната специалност **хирургия – 03.01.37.**

Рецензент: проф. д-р Росен Евгениев Маджов, д.м.н.,

Ръководител Катедра по хирургически болести

Медицински Университет – Варна

Дисертационният труд на д-р Христо Ников третира сериозен и важен клиничен проблем – интраабдоминалните абсцеси.

Абдоминалните абсцеси са често срещан хирургичен проблем, познат на медицината от древността, но продължават да представляват предизвикателство за хирургическата практика по отношение на диагностично-терапевтичния алгоритъм на поведение. Късно поставената диагноза и неправилното лечение водят до незадоволителни резултати. Асоциираните патофизиологични последици и съпътстващите заболявания са съществени рискови фактори и водят до удължен болничен престой, постоперативни усложнения и повишен леталитет, следователно и до негативни социално-икономически последици.

Ранно поставената екзактна диагноза, адекватният контрол над източника и ефективната антимикуробна терапия са важните ключови моменти за оптимизиране на резултатите от лечебния процес.

През последните години развитието на образната диагностика и минимално инвазивните методи се явяват важно допълнение към модернизирания хирургически подходи в цялостния диагностично лечебен процес. Необходима е оценка на диагностичната и терапевтична стойност на всеки метод, отчитане на съотношението ползи/рискове/резултати и качеството на живот след всяка една процедура и то при спазване на ясни показания и критерии.

Дисертационният труд е написан на **129** стандартни страници. Библиографската справка включва **143** заглавия (повечето от последните 10 години), от които **25** на кирилица и **118** на латиница. Онагледяването е осъществено с таблици – **40** и **18** фигури.

В литературният обзор са разгледани: историческите данни, определение, класификации, патофизиология и патогенеза на интра-абдоминалните абсцеси; диагноза и диференциална диагноза; видовете абсцеси; терапевтичен алгоритъм – контрол над източника и адекватност на контрола, антимикуробна терапия и прогноза.

Дисертантът като цяло познава много добре проблема - цитирани са много водещи автори и школи, занимаващи се с проблемите на интра-абдоминалните абсцеси.

Авторът си поставя за ЦЕЛ:

"Да се проучи, анализира, класифицира и стандартизира диагностиката, предоперативния подход и лечението на пациентите с малкотазови и чревни абсцеси, с оглед оптимизиране на изхода от лечението, намаляване на усложненията, рехоспитализациите и постигане на по-добро качество на живот".

Общата цел е добре формулирана с оглед на цялостния дисертационен труд. За постигането на основната цел авторът си поставя следните **5 задачи**:

1. Ретроспективен анализ и диагностично разпределение на пациентите с малкотазови и чревни абсцеси, хоспитализирани във Втора клиника по хирургия за периода 2010-2020 г.

2. Описателен и сравнителен анализ между диагностично-терапевтичните методи по отношение на ефективност, комбинативност, радикалност, рискове, ползи, период на хоспитализация.

3. Оценка на рисковите фактори, степента на увреденост на общото състояние при поставяне на диагнозата, усложненията и придружаващите заболявания върху крайния резултат, период на хоспитализация, необходимост от интензивно лечение.

4. Анализирание на следоперативните усложнения и преживяемостта на пациентите.

5. Създаване на диагностично-лечебен алгоритъм.

Задачите са добре формулирани и развитието на дисертационния труд следва тяхното изпълнение.

Обект на проучването са **160** пациента хоспитализирани във Втора клиника по хирургия на УМБАЛ "Св. Марина" - Варна, с клинични данни за малкотазови и чревни абсцеси през периода 2010 - 2020.

В зависимост от анатомичната локализация, засегнатия коремен орган и етиологията на заболяването, пациентите са разпределени в няколко диагностични групи: от апендикуларен произход - 36%; малкотазови абсцеси – 20%; постоперативни – 13,8%; абсцеси вследствие на обтуриращ тумор с перфорация – 10,6% (десен колон – 7 и ляв колон - 10); абсцеси от усложнена дивертикулоза – 9,4%; асоциирани

с болестта на Крон – 5%. Клиничната картина е хетерогенна и вариабилна, в зависимост от локализацията, степента на лезията и стадия на заболяването.

Използването на УЗД като първи метод на избор с последващо извършване на КТ е златен стандарт за екзактната диагноза. Мултидисциплинарният подход, навременният и адекватен контрол върху източника, подходящата антимикробна терапия, динамичният клиничен мониторинг и преоценка на резултатите са ключови моменти по отношение на ефективното лечение на пациентите с интраабдоминални абсцеси.

Използвани са клинични, лабораторни, образни, инструментални и статистически методи, както и минимално-инвазивни методи за диагностика, лечение и контрол на източника.

В резултат на внимателния анализ на литературните данни, както и в резултат от интерпретирането на собствените клинични данни, авторът и колектива на клиниката предлагат и въвеждат в хирургичната си практика диагностично-терапевтичен алгоритъм при пациенти с малкотазови и чревни абсцеси. Терапевтичният алгоритъм при лечението на комплицираните интраабдоминални инфекции, каквито са чревните и малкотазови абсцеси, изисква "step-by-step" подход. Основните моменти са контролът над източника и ефективна антимикробна терапия. Контролът над източника обхваща всички предприети мерки и действия, целящи ликвидирането на фокуса на инфекция, предотвратяване на продължаваща контаминация и коригиране на анатомичните нарушения с цел възстановяване на физиологичните функции.

Времето на осъществяване и адекватността на контрола се считат за най-важните критерии, поради негативните последици в случаите на закъсняло лечение или избор на неподходящ метод. Изборът на подходящият метод (перкутанен дренаж или хирургична интервенция) изисква екзактна оценка и индивидуализиран подход. Хирургичният контрол (минимално инвазивна интервенция или класическа отворена операция) без съмнение е най-важният и определящ фактор за оптимизиране на крайния резултат.

13% от случаите са завършили с летален изход. Значение върху изхода оказват етиологичната причина и вида на засегнатия орган, времето от началото на оплакванията до поставянето на диагнозата и осъществяването на адекватен контрол върху източника, общото състояние на пациента и съпътстващите заболявания.

Изводите – общо седем на брой са добре формулирани и те отговарят на решаването на основната цел и задачите, които си е поставил докторанта.

Приносите, които дисертантът е извел в края на дисертационния труд, са с научно-приложен характер и са резултат от дейността лично на дисертанта, както и на колектива на Втора клиника по хирургия на УМБАЛ "Св. Марина" - Варна.

Авторефератът е много добре оформен и отразява напълно същността на дисертационния труд. Прави много добро впечатление отличното стилистично и дизайнерско оформление, както и качеството на отпечатване.

Д-р Христо Ников е завършил медицина в МУ – Варна през 2017 г.

От 2018 е специализант по хирургия във Втора клиника по хирургия, УМБАЛ "Св. Марина". От Ноември 2020 год. е редовен докторант към Катедрата по хирургически болести, МУ – Варна.

Владее английски и немски езици. Член е на БХД, БЛС.

Д-р Хр. Ников има 3 публикации във връзка с дисертационния труд, като в една от тях е първи автор. Има участия с постери и съавторство в доклади на научни конференции и симпозиуми.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Представеният дисертационен труд е задълбочен, проблемен, очертава съвременните становища за диагностициране, показания, методи и лечение при хирургични пациенти с малкотазови и чревни абсцеси. Изграден и внедрен в клиничната практика диагностично-терапевтичен алгоритъм на поведение. Има резултати с приносен характер и публицистични прояви.

Д-р Хр. Ников покрива напълно минималните национални изисквания съгласно ЗРАСРБ и Правилника за приложението му, както и Правилника на МУ- Варна.

Всичко това ми дава право и основание да препоръчам на членовете на НЖ да дадат своя **положителен вот** и да присъдят образователната и научна степен "**доктор**" на д-р Христо Ников.

Рецензент:

/проф. д-р Росен Маджов, д.м.н./